WICIPEDIA

Megalodon

Cerflun o Megalodon yn Museo de la Evolución de Puebla ym Mecsico

Rhywogaeth ddiflanedig o forgi yw'r **Megalodon** (*Carcharocles megalodon*). Ystyr Megalodon yw "dant mawr", ac roedd yn byw 23 i 2.6 miliwn o flynyddoedd yn ol, yn ystod y Cyfnod Mïosen Cynnar a diwedd y Plïosen. Credid ar un adeg ei fod yn perthyn i deulu Lamnidae, gan olygu ei fod yn perthyn yn agos i'r morgi mawr gwyn (*Carcharodon carcharias*). Erbyn hyn y mae'r farn bron yn unfrydol ei fod yn perthyn i deulu diflanedig yr Otodontidae, a wahanodd oddi wrth linach y morgi mawr gwyn yn ystod y Cyfnod Cretasaidd Cynnar. Mae lleoliad ei genws yn dal i gael ei drafod, gyda gwahanol arbenigwyr yn ei osod naill ai gyda *Carcharocles*, *Megaselachus*, *Otodus*, neu *Procarcharodon*.

Mae gwyddonwyr yn awgrymu fod megalodon yn edrych fel fersiwn mwy corffol o'r morgi mawr gwyn, er y gallai fod wedi edrych yn debycach i'r heulforgi (*Cetorhinus maximus*) neu morgi rhesog y tywod (*Carcharias taurus*).

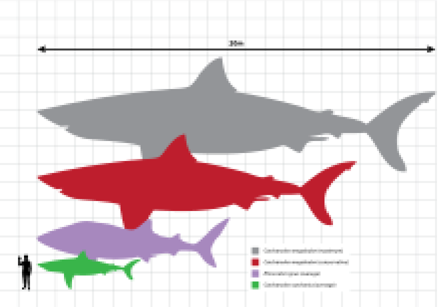

Megalodon (y llwyd a'r coch y cynrychioli'r amcangyfrifon mwyaf a lleiaf), morgi morfilaidd (fioled), morgi mawr gwyn (gwyrdd), a bod dynol (du) i gyfleu maint

Uchafswm hyd y megalodon yn ol amcangyfrifon heddiw yw tua 18 medr, gyda'r maint cyfartalog yn 10.5 medr. Er cymhariaeth, yr uchafswm ar gofnod ar gyfer y morgi mawr gwyn yn 6.1 metre (20 ft) a 12.65 medr ar gyfer y morgi morfilaidd.[1][2][3][4] Mae'n bosib bod gwahanol boblogaethau o'r megalodon yn amrywio yn eu maint ac ymddygiad o ganlyniad i ffactorau ecolegol.[5] Os oedd yn cyrraedd maint o dros 16 medr, byddai hynny'n ei wneud yn y pysgodyn mwyaf sydd wedi byw ar y ddaear hyd y gwyddom, yn fwy na'r pysgodyn Jurasig *Leedsichthys*.

Cafodd dant y Megalodon ei ddarganfod ar draeth Aberaeron gan fachgen 11 oed (Robert L Gapper) yn 1989 a gwnaed ffilm ohono gan y BBC a gedwir heddiw yn archifdy'r Llyfrgaell Genedlaethol. Mae'n bosibl i'r ffosil hwn o ddant fod wedi'i gario gan donnau'r môr.

Cyfeirnodau

1. "Great white sharks: 10 myths debunked" (https://www.theguardian.com/environment/ng-interactive/2014/nov/26/-sp-great-white-sharks-10-myths-debunked). The Guardian. Cyrchwyd 3 June 2016.
2. Carpenter, K. "Carcharodon carcharias" (http://www.fishbase.org/Summary/speciesSummary.php?ID=751&AT=great+white+shark). FishBase.org. Cyrchwyd 3 June 2016.
3. Viegas, Jennifer. "Largest Great White Shark Don't Outweigh Whales, but They Hold Their Own" (http://dsc.discovery.com/sharks/largest-great-white-shark.html). Discovery Channel. Cyrchwyd 19 January 2010.
4. Wood, Gerald L. (1976). *The Guinness Book of Animal Facts and Feats* (https://books.google.com/books?id=AWhFAQAAIAAJ&focus=searchwithinvolume&q=whale+shark). Guinness Superlatives. tt. 139–141. ISBN 978-0-900424-60-1.

5. Pimiento, C.; Balk, M. A. (2015). "Body-size trends of the extinct giant shark *Carcharocles megalodon*: a deep-time perspective on marine apex predators" (http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?tool=pmcentrez&artid=4541548). *Paleobiology* **41** (3): 479–490. doi:10.1017/pab.2015.16 (https://dx.doi.org/10.1017%2Fpab.2015.16). PMC 4541548 (https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4541548/?tool=pmcentrez). PMID 26321775 (https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26321775). http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?tool=pmcentrez&artid=4541548.

Wedi dod o "https://cy.wikipedia.org/w/index.php?title=Megalodon&oldid=6053692"

Newidiwyd y dudalen hon ddiwethaf ar 28 Awst 2018, am 20:29.

Mae testun y dudalen ar gael dan drwydded Creative Commons Attribution-ShareAlike; gall fod telerau ychwanegol perthnasol. Gweler Telerau Defnyddio'r Drwydded am fanylion pellach.